

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica, Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 03-02-430/23-8838/1

Podgorica, 11.12.2023.godine

Za: MINISTARSTVO FINANSIJA, DIREKTORAT ZA PORESKI I CARINSKI SISTEM

Stanka Dragojevića 2, Podgorica

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama Zakona o akcizama

Povodom *Predloga zakona o izmjenama Zakona o akcizama*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Predloženim zakonom planirana je izmjena akcizne politike, na način da se predlaže uvođenje akcize na negaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i bezalkoholno pivo. Naime, ovim zakonom se predlaže da visina akcize za negaziranu vodu sa dodatkom šećera iznosi 25,00 eura po hektolitru, koliko iznosi i akciza za gaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju.

Imajući u vidu da su prethodnim izmjenama Zakona o akcizama, koje su u primjeni od 1. jula 2023. godine u akcizni sistem uvedeni proizvodi od šećera, kakaoa i sladoled, ovim zakonom se predlaže nastavak širenje obuhvata proizvoda koji imaju negativni uticaj na zdravlje stanovništva i sve prisutniji trend obolijevanja od šećerne bolesti, i na negaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i bezalkoholno pivo. Navedena rješenja predložena su u funkciji fiskalne konsolidacije odnosno pozitivnog fiskalnog uticaja na prihodnu stranu budžeta države.

Uvidom u dostavljeni tekst Predloga zakona, navodi se da za implementaciju nijesu potrebna finansijska sredstva. Predložene izmjene imaju za cilj obezbjeđenje dodatnih budžetskih prihoda po osnovu akciza. Pored navedenog, povećanjem visine akcize na proizvode sa dodatkom šećera u naš akcizni sistem, daje se doprinos na planu očuvanja javnog zdravlja.

Shodno navedenom, sa aspekta državnog budžeta nemamo primjedbi na Predlog zakona o izmjenama Zakona o akcizama.

S poštovanjem,

Kontakt osobe:
mr Ivana Radojičić, Direktorat za ekonomsko-finansijski sistem, ivana.radojicic@mif.gov.me;
Slađana Špadijer, Direktorat za državni budžet, sladjana.spadijer@mif.gov.me.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo finansija

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o izmjenama Zakona o akcizama

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama („Službeni list CG“, broj 27/23), koje su u primjeni od 1. jula 2023. godine u akcizni sistem Crne Gore su uvedeni proizvodi od šećera, kakaoa i sladoled stoga se predloženim zakonom nastavlja širenje obuhvata proizvoda koji imaju negativni uticaj na zdravlje stanovništva i sve prisutniji trend obolijevanja od šećerne bolesti, i na negaziranu vodu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i bezalkoholno pivo.

Ovaj zakon treba da riješi sljedeće:

- obezbjeđenja dodatnih prihoda u Budžetu;
- doprinos na planu očuvanja javnog zdravlja.

U cilju smanjenja negativnih efekata koje upotreba proizvoda od šećera ima na zdravlje stanovništva, ovim zakonom se predlaže uvođenje akcize na negaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i bezalkoholno pivo, kako bi se kroz mehanizme oporezivanja proizvoda koji sadrže šećer smanjio negativni trend obolijevanja od šećerne bolesti, a sredstva koja se ubiraju po ovom osnovu biće iskorišćena za unaprijeđenje zdravstvenog sistema.

Uzroci problema su:

- povećana upotreba proizvoda sa štetnim uticajem na javno zdravlje (negazirane vode sa dodatkom šećera);

Posljedice problema su:

- manji budžetski prihodi;
- dodatna budžetska izdvajanja za liječenje bolesti izazvanih korišćenjem ovih proizvoda;

Oštećeni subjekti su:

- Budžet Crne Gore

U slučaju da se propis ne izmijeni Budžet Crne Gore bi ostao uskraćen za 2. mil eura po osnovu naplate akcize na negaziranu vodu sa dodatkom šećera i bezalkoholno pivo.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženim zakonskim rješenjem se, u cilju smanjenja negativnih uticaja koje upotreba proizvoda od šećera imaju na zdravlje stanovništva, predlaže uvođenje akcize na negaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i bezalkoholno pivo. Naime, ovim zakonom se predlaže da visina akcize za negaziranu vodu sa dodatkom šećera iznosi

25,00 eura po hektolitr, koliko iznosi i akiciza za gaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju.

Imajući u vidu da su prethodnim izmjenama Zakona o akcizama, koje su u primjeni od 1. jula 2023. godine u akcizni sistem uvedeni proizvodi od šećera, kakaoa i sladoled, ovim zakonom se predlaže nastavak širenje obuhvata proizvoda koji imaju negativni uticaj na zdravlje stanovništva i sve prisutniji trend obolijevanja od šećerne bolesti, i na negaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i bezalkoholno pivo.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama je predložen u cilju:

- obezbjeđenja dodatnih prihoda u Budžetu;
- doprinosa na planu očuvanja javnog zdravlja.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama nije predviđen Programom rada Vlade Crne Gore za 2023. godinu.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?
- U slučaju „*status quo*” opcije određeni prihodi Budžeta Crne Gore neće biti naplaćeni, postojala bi potreba za dodatnim budžetskim izdvajanjima za liječenje bolesti izazvanih korišćenjem negaziranih pića sa dodatkom šećera.

Ministarstvo finansija se odlučilo za regulatornu opciju predlaganjem Zakona o izmjenama Zakona o akcizama, imajući u vidu da neregulatorna opcija neće donijeti željeni rezultat zbog sadržine važećeg zakonskog rješenja.

Predloženim zakonskim rješenjem se, u cilju smanjenja negativnih uticaja koje upotreba proizvoda od šećera imaju na zdravlje stanovništva, predlaže uvođenje akcize na negaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i bezalkoholno pivo. Naime, ovim zakonom se predlaže da visina akcize za negaziranu vodu sa dodatkom šećera iznosi 25,00 eura po hektolitr, koliko iznosi i akiciza za gaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju.

Ovaj zakon nije predviđen Programom rada Vlade Crne Gore za 2023. godinu.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama će pozitivno uticati na:

- Budžet Crne Gore (direktno, u vidu bolje naplate po osnovu akcize poreskih prihoda),

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama će negativno uticati na:

- Korisnike akciznih proizvoda (zbog eventualnog povećanja maloprodajnih cijena akciznih proizvoda).
- Predloženo zakonsko rješenje može stvoriti nove poreske obaveze akciznim obveznicima (negazirana pića sa dodatkom šećera).

Procjena uticaja na korisnike akciznih proizvoda će zavisiti od vrste negazirane vode sa dodatkom

šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i bezalkoholno pivo, koji su klasifikovani u carinskoj tarifi u tarifne oznake CN 2202 10 00 i CN 2202 91 00, kao i njihovih važećih maloprodajnih cijena.

Ovaj zakon može stvoriti nove troškove za građane, ali će značajno unaprijediti postojeća zakonska rješenja i obezbijediti dodatne budžetske prihode.

Predložena zakonska rješenja neće stvoriti dodatna administrativna opterećenja, te neće predstavljati biznis barijeru.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju predloženog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Implementacijom predloženih zakonskih rješenja neće nastati međunarodne finansijske obaveze.

Predlog zakona ne podrazumijeva obavezu donošenja podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze.

Implementacijom predloženih zakonskih rješenja Budžet Crne Gore će ostvariti dodatne prihode i to:

- za negaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju i bezalkoholno pivo predložena je visina akcize od 25,00 Eura po hl - budžetski efekat, oko 2,0 mil. € na godišnjem nivou (za cijelu godinu).

Predlagač ovog propisa je Ministarstvo finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Prilikom izrade Predloga zakona o izmjenama Zakona o akcizama nije korišćena eksterna ekspertna pomoć.

Prilikom pripreme Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, shodno odredbama člana 52 stav 2 alineja 3 Zakona o državnoj upravi („Sl.list CG“, broj 78/18), nije sprovedena javna rasprava, imajući u vidu hitnost donošenja propisa. Budući da će predložene izmjene Zakona o izmjenama Zakona o akcizama imati pozitivni fiskalni uticaj na prihodnoj strani budžeta za 2024. godinu, biće predloženo Skupštini da se Predlog zakona donese po hitnom postupku, kako bi se realizovale projekcije sadržane u Predlogu Zakona o budžetu za 2024. godinu koji će se primjenjivati od 1. januara naredne godine.

Prilikom izrade Predloga zakona su razmatrane dostavljene sugestije akciznih obveznika, kojim su ukazali na jednaku visinu akcize i za gazirana i negazirana pića, čime bi se osigurali i veći prihodi za budžet i smanjio diskriminatorsni efekat za jedan dio industrije.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Kod implementacije predloženog propisa ne postoje potencijalne prepreke.

Mjerenje uspješnosti izvršenih izmjena će biti mjereno kroz:

- uvećanje prihoda Budžeta Crne Gore,
- manjih izdvajanja za troškove za liječenje bolesti izazvanih korišćenjem negaziranih pića sa dodatkom šećera.

Sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa vršiće Ministarstvo finansija i Uprave prihoda i carina.

Datum i mjesto

Podgorica, 11. decembar 2023.god.

Starješina

Novica Vuković